

dospieva k záveru, že z Bachelardovho zamerania na materiálne symboly pramení najrozvetvenejší prúd „novej kritiky“, ktorý uprednostňuje intuitivistickú interpretáciu textu.

J. M. Nemirovskaja v štúdiu *Teória prezentatívneho symbolizmu* (č. 7) kriticky analyzuje sémantickú koncepciu umenia poprednej americkej filozofky S. K. Langerovej, odhaľuje základné genetické súvislosti, ktoré tvoria osnovu jej vlastnej estetickej koncepcie, opierajúc sa predovšetkým o jej fundamentálne dielo *Mind: An Essay on Human Feeling*.

Nemôžeme nespomenúť veľmi zaujímavý a hodnotný príspevok V. M. Kozového *Paul Valéry v hľadani intelektuálneho univerzalizmu* (č. 2). Autor je aj prekladateľom Valéryho štúdie *Úvod do systému Leonarda da Vinci*, ktorá bola uverejnená v tom istom čísle. V prvom rade sa autor usiluje kriticky odhaliť vnútornú systémosť tvorby a intelektuálnej metódy vynikajúceho francúzskeho básnika a mysliteľa, ktorý — ako píše — „možno práve radikálnym nastolením problému celistvej osobnosti, jednoty vnútornej a vonkajšej kultúry ako mysliteľ, umelec a predovšetkým ako osobnosť odpovedal na základnú požiadavku epochy, ktorá ho zrodila“ (s. 114).

*

Náš stručný prehľad minulooročnej filozofickej tvorby na stránkach *Voprosov filosofii*, pochopiteľne, ani zďaleka nevyčerpáva obsahovú náplň a tematické bohatstvo časopisu. Záverom ešte chceme uviesť, ako sa tu prezentovala tvorba našich, československých filozofov. Ak r. 1971 sme v prehľade (*Filozofia* č. 5) nemohli spomenúť ani jeden príspevok slovenských autorov, dnes môžeme uviesť hneď dve štúdie: I. Hrušovského *Bytie a štruktúra* (č. 2) a A. Hlávkovú *Buržoázne svetonázorové interpretácie vedeckotechnického pokroku* (č. 9). Boli uverejnené aj dva príspevky českých filozofov: J. Bartoša *K otázke formovania kategórie hmoty v dejinách filozofie* (č. 8) a J. Netopilíka *Dialektika subjektu a objektu a sociálny pokrok* (č. 12). Takéto významné zastúpenie práce našich filozofov na stránkach *Voprosov filosofii* je aj praktickým prejavom rozširujúcej a prehľbujúcej sa spolupráce medzi sovietskou a československou filozofiou.

Raisa Kopsová

PÄTDESAT ROKOV VÝVOJA SOVIETSKEJ ETIKY

Etické myslenie sa vždy vyvíjalo ako súčasť filozofického myslenia a vo svojich základných črtách bolo vždy determinované danými sociálnymi podmienkami. V etike sa táto podmienenosť prejavila tým silnejšie, že morálne idey, názory, myšlienky bezprostrednejšie vyjadrovali ľudské túžby a predstavy ako názory filozofické, a tým pchotovejšie odpovedali na sociálnu skutočnosť. Toto konštatovanie plne platí o celom 50-ročnom vývine sovietskej etiky, ktorá popri ostatných spoločenskovedných disciplínach najcitlivejšie vyjadrovala duchovno-morálny vývoj sovietskeho človeka počas tohto dlhého a mnohokrát búrlivého obdobia.

Existuje niekoľko názorov na chronologické delenie histórie sovietskej etiky. Spomeňme napr. sovietskych filozofov A. G. Charčeva a B. D. Jakovleva, ktorí delia etické myslenie v Sovietskom zväze od VOSR na dve veľké etapy: prvá, ktorá sa viaže na obdobie od r. 1917 do začiatku tridsiatych rokov a nesie sa v znamení boja